

Laat je redden!

Preek voor de doopdienst, n.a.v. Joël 3

*Daarna zal zich dit voltrekken:
Ik zal Mijn Geest uitgieten over al wat leeft.
Jullie zonen en dochters zullen profeteren,
oude mensen zullen dromen dromen,
en jongeren zullen visioenen zien;
zelfs over slaven en slavinnen
zal Ik in die tijd mijn geest uitgieten.*

*Dan zal Ik tekenen geven
aan de hemel en op aarde:
bloed en vuur en zuilen van rook,
de zon verandert in duisternis
en de maan in bloed.
Dan komt de dag van de HEER,
groot en ontzagwekkend.*

*Dan zal ieder die de naam van de HEER aanroept ontkomen:
op de Sion, in Jeruzalem, is een toevlucht te vinden,
zoals de HEER heeft beloofd;
ieder die Hij roept zal worden gered.*

De Merapi op Java is dit jaar de tweede vulkaan die wereldwijd de aandacht trekt. In maart en april zorgde een vulkaan op IJsland er voor dat de luchtvaart verlamd raakte. Kilometers hoge en lange aswolken verduisterden de zon. Het was levensgevaarlijk om in de buurt van de vulkaan te zijn. Ook in Nederland was de aswolk met het blote oog waarneembaar. Een tijd lang zorgde de vulkaan er voor dat vliegverkeer onmogelijk was, de natuur legde een stukje van het leven plat. Gelukkig vielen er geen slachtoffers. Dat is bij de Merapi in Indonesië wel anders. Daar eiste de uitbarsting tot nog toe al meer dan 300 mensenlevens. En ook hier weer zuilen van rook en as, donkere luchten, vluchtende mensen en veel ontreddering. Beangstigende beelden...

Onze tekst uit Joël spreekt ook over vuur en zuilen van rook als tekenen op de aarde, over een verduisterde zon en een bloedrode maan. En over bloed. Het beschrijft een aarde die ontbrandt in oorlog en natuurgeweld. De atmosfeer raakt vervuild door alle kruitdampen en de walmende rookpluimen van steden in puin.

Gek eigenlijk, het was me nooit eerder zo keihard opgevallen. Maar die tekst uit Joël is behoorlijk heftig! Terwijl de eerste twee verzen zo prachtig en hoopvol zijn: God zal zijn Geest uitgieten over al wat leeft. En dan direct daarna die beangstigende beelden van bloed, vuur en rook... Wat een rare combinatie. Eerst gaat het over Gods cadeau en dan plotseling gaat het over een dreigend oordeel. Eerst wordt je iets prachtigs voorgehouden en even later slaat de angst je om het hart... Hoe is dat met elkaar te rijmen? Hoe kan God zegen beloven en tegelijk zo angstaanjagend spreken?

Genade en oordeel

In de hele profetie van het kleine boekje Joël gaan Gods genade en zijn oordeel hand in hand. In het eerste hoofdstuk tekent de profeet ons de complete ontredde van het volk Israël vanwege een sprinkhanenplaag, gecombineerd met extreme droogte. Deze ongekende ramp brengt het volk en het land aan de rand van de afgrond. Het is voor Joël de aanleiding om het volk terug te roepen naar God. Want het volk was langzamerhand vergeten dat God de bron was van al hun zegen, ze leefden in een roes van vanzelfsprekendheid en nonchalance. Maar zo komt God tekort! Daarom roept Joël iedereen op om te vasten en een plechtige samenkomst te houden en luid tot God te roepen om redding.

Dan trekt hij een parallel met de Dag van de Heer die komen gaat. Op die dag zal de Heer alleen machtig en hoog verheven zijn. Alles en iedereen moet Gods Koningschap dan aanvaarden. Als een natuurkundige ramp ons leven al zo op de kop kan zetten, wat is dan je houvast wanneer God alle verhoudingen op scherp gaat zetten?

In hoofdstuk twee van de profetie wordt de Dag van de Heer voorgesteld als een dag van duisternis en donkerheid, van dreigende donkere wolken. Als een dag van oorlog, met vuur dat alles verbrandt. De zon en maan worden verduisterd. *Groot en ontzagwekkend is de dag van de Heer, wie kan die dag doorstaan?*

Want op die dag zal duidelijk worden hoe wij voor Hem staan. Alle muren die we opgebouwd hebben tussen God en ons worden dan neergehaald, weggebroken. Zelfs de muren van religieus gedrag – ze bieden ons geen bescherming meer tegenover Hem. Dan staan we dus onbeschermd, kaal en naakt voor Hem. Er is niets meer waarmee we onze tekortkomingen kunnen maskeren, niets om onze zonden te bedekken.

Maar halverwege hoofdstuk 2 breekt gelukkig voorzichtig een lichtpuntje door: als Gods volk naar Hem terugkeert en het hart scheurt als teken van oprecht berouw, dan zullen ze Hem leren kennen als genadig en liefdevol, geduldig en trouw en tot vergeving bereid. Het volk geeft gehoor aan die oproep en dan klinkt er een hoopvolle profetie: God zal omzien naar het land en alle vijanden van Israël verjagen. Er zal weer regen komen en vruchtbaarheid op het land. God zal opkomen voor de eer van Israël en geen enkel volk op aarde zal Gods volk kunnen aantasten, want de Heer is in hun midden. Hij heeft zichzelf aan volk en land verbonden.

Het intro voor de Grote Dag van de Heer

En zo komen we nu in hoofdstuk drie aan. *Daarna zal zich dit voltrekken...* Wannéer zal dat dus zijn? Als God het volk Israël hersteld heeft en het zijn zegen terug heeft gegeven! Dat zal het intro zijn van de Dag van de Heer. Na de aardse zegen voor Israël zal er ook nog een hemelse zegen komen. Na de vroege en late regen die overvloedig op het land zal neerdalen (Joël 2:23), komt er nu een uitgieten van Gods Geest over alle mensen van Israël.

Uitgieten doe je met een volle emmer. Zo wordt de Geest uitgestort, spetterend! Niet meer mondjesmaat of druppelsgewijs, zoals Israël dat wel kende: dat de Geest van God op individuele mensen was zoals profeten, priesters of koningen. Maar in de toekomst wordt dat totaal anders: de Geest wordt uitgegoten over al wat leeft – jong en oud, man en vrouw, belangrijk en juist helemaal niet in tel. Het hele volk is dan profeet, iedereen zal enthousiast over Gods daden spreken, jong en oud zullen openbaringen van God ontvangen in dromen en visioenen.

Dit uitgieten van de Geest over Israël is het intro van de Dag van de Heer – een dag die Joël meermalen voor zijn toehoorders uitteekent als groots, angstaanjagend en ontzagwekkend.

Dan kan niemand meer klein denken over God of groot over zichzelf. Het zet alle verhoudingen op scherp, er komt iets nieuws! Het uitgieten van de Geest is de voorbode van het nieuwe dat komen gaat, van het herleven van Gods volk – het is een teken van Gods trouw en van de waarheid van zijn beloften aan Israël.

Maar tegelijk zal het de volken van de wereld schrik aanjagen. Beelden van bloed en vuur en zuilen van rook, van een duistere hemel en een bloedrode maan. Ook dat is een voorbode van het nieuwe dat komen gaat: God zelf neemt het heft weer in handen, en dat zal bij de volken hevige verzet oproepen, er komt een heilige oorlog tegen Israël en God. Daarover gaat het verderop – in hoofdstuk 4 van Joël.

Shalom voor Israël

Maar gelukkig is er voor Gods profeterende volk een plek om naar toe te vluchten: naar Jeruzalem, waar de berg Sion is. Daar woonde koning David, daar stond de machtige paleisburcht. Later werd de tempelberg ook Sion genoemd. Sion is de plaats waar God woont tussen zijn volk en waar Hij Koning zal zijn over Israël. Daar, bij die machtige Heer, zal redding zijn voor zijn volk, wanneer ze zijn naam aanroepen.

Aanroepen is trouwens wel wat meer dan *roepen*, het is *een beroep doen op*. Aanroepen spreekt van totale afhankelijkheid, zich volledig overgeven en toevertrouwen aan de Heer. Het is gehoorzaam reageren op Gods roepen. Er staat namelijk: *ieder die Hij roept, zal worden gered*. De naam van de Heer aanroepen is niets anders dan antwoorden op Gods roep om je te laten redden.

Pinksteren – dit is wat Joël aankondigde

De reden dat hoofdstuk 3 van Joël zo bekend is, is dat de apostel Petrus dit gedeelte citeert op de Pinksterdag, zoals je kunt lezen in Handelingen 2. Op die eerste Pinksterdag nadat Jezus in de hemel was opgenomen, werden de discipelen vervuld van de Heilige Geest en gingen ze op luide toon in talen spreken die de Geest hun ingaf. Een menigte mensen van Joden uit de hele wereld hoorde hen zo in hun eigen taal profeteren, sprekend over Gods grote daden. (Handelingen 2:11) *Verbijsterd en geheel van hun stuk gebracht vroegen ze aan elkaar: ‘Wat heeft dit toch te betekenen?’ Maar sommigen zeiden spottend: ‘Ze zullen wel dronken zijn.’* (Handelingen 2:12)

En toen kwam Petrus naar voren en hij sprak de menigte toe: *‘We zijn niet dronken, maar wat hier gebeurt, is aangekondigd door de profeet Joël...’* En dan citeert hij Joël 3 als inleiding voor zijn spontane preek. Hij betreft de profetie over het uitgieten van de Geest over alle mensen op zijn eigen tijd: *‘We zijn niet dronken, maar de Geest is over ons uitgegoten, daarom profeteren we!’*

Petrus zegt overigens niet dat de profetie vervuld is. Ook hij zag wel dat de wonderen aan de hemel en de tekenen op aarde van bloed, vuur, rookzuilen, zons- en maansverduistering niet gebeurden op die Pinksterdag. Het enige vuur dat er was, waren de vuurtongen op hun hoofden... (Handelingen 2:3)

Tóch betrok Petrus de profetie op wat er gebeurde en hij gaat direct verder met een krachtig getuigenis over de dood en opstanding van de Here Jezus. Hij toont aan vanuit zijn Bijbel dat Jezus de beloofde Messias was en dat zijn opstanding daarvan het bewijs is. Petrus weet het zelf ook zeker: hij heeft de levende Heer toch zelf ontmoet? Daarom zegt hij zelfverzekerd:

Jezus is door God tot leven gewekt, daarvan getuigen wij allen. Hij is door God verheven, zit aan zijn rechterhand, en heeft van de Vader de heilige Geest, die ons beloofd is, ontvangen. Die Geest heeft hij op ons doen neerdalen, en dat is wat u ziet en hoort. (...) Laat het hele volk van Israël er daarom zeker van zijn dat Jezus, die u gekruisigd hebt, door God tot Heer en Messias is aangesteld. (Handelingen 2:32-36)

Toen de luisteraars dat hoorden, waren ze diep getroffen en vroegen aan Petrus: *‘Wat moeten we doen?’* Heel beklemmend werd duidelijk, dat ze Gods uitgestoken hand hadden weggeduwd door Jezus aan de Romeinen over te leveren. Ze hadden Gods liefde afgewezen, Hem tekort gedaan! Ook al scheen de zon nog zo vrolijk, ze voelden de dreiging van Gods toorn over hun zonden. Vanuit de profetieën van Joël, Jesaja en anderen uit het Oude Testament wisten ze heel goed hoe het zou aflopen met de vijanden van God. Daarom die dringende vraag: *‘Wat moeten we doen!?’* En dan geeft Petrus zo’n prachtig antwoord, waarin hij door de Heilige Geest geïnspireerd de woorden van Joël heel dichtbij hen brengt:

‘Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de heilige Geest u geschonken worden, want voor u geldt deze belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de Heer, onze God, tot zich zal roepen.’ Ook op nog andere wijze legde hij getuigenis af, waarbij hij een dringend beroep op zijn toehoorders deed met de woorden: ‘Laat u redden uit dit verdorven mensengeslacht!’

God roept

Dát is de kern van Joëls woorden: God roept! God roept de mens terug uit een wereld die geoordeeld zal worden. Hij wil niets liever, dan dat je die roep beantwoordt door de naam van de Heer aan te roepen. Wat dat inhoudt? Het is eigenlijk heel praktisch: keer je af van je huidige leven, laat je dopen en roep daarin Jezus Messias aan om vergeving te krijgen voor je zonden.

Die oproep van God door de preek van Petrus heen kreeg massaal gehoor: zo’n drieduizend luisteraars gehoorzamen de roep van God en laten zich dopen!

En de niet-joden dan?

Nu kun je zeggen: ja mooi, maar dat waren allemaal joodse gelovigen. En de profetie van Joël was ook al gericht op Israël. Dat God zijn eigen volk roept, is logisch, maar daar schieten wij dus niet veel mee op. Toch durf ik Gods oproep breder te trekken dan alleen gericht op het volk Israël. God roept iedereen, Hij heeft de hele wereld op het oog om gered te worden.

Laat ik je eens meenemen naar Handelingen 10, waar dezelfde Petrus in het huis komt van de Romeinse hoofdman Cornelius, nadat de Heilige Geest hem door een visioen had duidelijk gemaakt dat hij naar Cornelius moest gaan. Eerst begreep Petrus dat niet goed, omdat Joden niet in het huis van ongelovigen mochten komen. Maar de Heilige Geest maakt Petrus duidelijk, dat de tijden veranderd zijn.

In het huis van deze heiden spreekt Petrus deze woorden: *‘Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen, maar dat hij zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor Hem heeft en rechtvaardig handelt. God heeft aan de Israëlieten bekendgemaakt dat hij door Jezus Christus het goede nieuws van de vrede is komen brengen. Deze Jezus is de Heer van alle mensen. (...) Van Hem getuigen alle profeten dat iedereen die in Hem gelooft door zijn naam vergeving van zonden krijgt.’*

Terwijl Petrus nog aan het woord was, daalde de Heilige Geest neer op iedereen die naar zijn toespraak luisterde. De Joodse gelovigen die met Petrus waren meegekomen, zagen vol verbazing dat ook heidenen het geschenk van de Heilige Geest ontvingen, want ze hoorden hen in klanktaal spreken en God prijzen. Toen merkte Petrus op: 'Wie kan nu nog weigeren deze mensen met water te dopen, nu ze net als wij de Heilige Geest hebben ontvangen?' En hij gaf opdracht hen te dopen in de naam van Jezus Christus.

Weer terug in Jeruzalem legde Petrus verantwoording af aan de joodse gelovigen, die verontrust waren en het Petrus verweten dat hij heidenen had bezocht en met hen aan tafel had gezeten. Petrus legde hen toen uit wat er gebeurd was en dat de Heilige Geest neerdaalde op de heidense toehoorders. En dat was voor Petrus reden genoeg om ook de heidenen te dopen die het woord van God wilden aanvaarden:

'Als God hun wegens hun geloof in de Heer Jezus Christus hetzelfde geschenk wilde geven als ons, hoe had ik hem daar dan van kunnen weerhouden?' Toen ze dat gehoord hadden, waren ze gerustgesteld en loofden ze God met de woorden: 'Dan geeft God dus ook de heidenen de kans om tot inkeer te komen en het nieuwe leven te ontvangen.'

Laat je redden!

Dat is groot en goed nieuws: Jezus is de Heer van alle mensen en God geeft alle mensen de kans om tot inkeer te komen en nieuw leven te ontvangen! Dat was de boodschap van de kerk door alle eeuwen heen, dat blijft de boodschap van de kerk totdat de dag van de Heer aanbreekt en de profetie van Joël vervuld zal worden.

Voor mensen die de kans van God hebben aangegrepen is dat geen beangstigend vooruitzicht: zij hebben de naam van de Heer aangeroepen en vinden in die naam redding bij de Machtigste Koning. Zo heeft Hij het zelf beloofd: ieder die Hij roept zal worden gered, dus zal ieder die antwoordt en de naam van de HEER aanroept ontkomen.

Dit is de reden dat we vandaag een doopdienst hebben. Hier zijn acht mensen die tot inkeer zijn gekomen, van jong tot oud, mannen en vrouwen. Ze hebben God horen roepen en roepen nu zijn naam aan. Ze hebben zich omgekeerd en willen de rest van hun leven Jezus volgen. Want de naam die redt, dat is de naam Jezus! In Jezus komen Gods liefde en oordeel bij elkaar. Jezus geeft ons het antwoord op die indringende vraag: hoe valt Gods genade te rijmen met zijn oordeel?

Het oordeel van God over de zonde is vernietigend, dat blijkt wel uit de profetieën over de Dag van de Heer. Het maakt scheiding tussen God en mensen, tussen hemel en aarde... Maar Gods genade is overweldigend: Hij heeft zichzelf in Jezus Christus gegeven om dat oordeel over de zonde weg te dragen. Het oordeel van God zien we in het verschrikkelijke lijden en sterven van Jezus, maar tegelijkertijd: dat Jezus het oordeel vrijwillig in onze plaats wilde ondergaan is het bewijs van Gods liefde en genade voor ons. Gods genade doorkruist zijn oordeel. In de kruisdood van Jezus worden oordeel en genade één geheel, één lichaam: het oordeel dat ons scheidt van God versmelt met de genade die ons terugroept naar God.

Het lijden van Jezus is die roepstem van God. Ja, door ál het lijden in de wereld heen klinkt als het ware Gods megafoon*: *'Laat je toch redden! Ik wil je genade geven, je zegenen.'* Je laten dopen is antwoorden in gehoorzaamheid op die oproep van de Heer: *'Ik wil me laten redden! Ik keer me af van m'n huidige leven zonder God en laat me dopen Jezus Christus aan te roepen om vergeving te krijgen voor mijn zonden.'* *C.S. Lewis – "The problem of pain" – 1940

Dan is de belofte van Gods Geest ook voor jou! Daarom bidden we straks bij elke dopeling om die vervulling met de Heilige Geest. Ook dat is gehoorzaamheid aan de roepende God.

Fijn dat jullie allemaal gekomen zijn om er bij te zijn. Want dit is prachtig om naar te kijken en fantastisch om mee te maken. Toch...?

Beantwoord de roep

Wacht even... Prachtig om naar te *kijken*? Alsof het een show is waar je toeschouwer bij bent? Dat is niet de bedoeling! Heb je al eens heel eerlijk naar jezelf gekeken? Hoe sta *jij* eigenlijk tegenover God? Hoor je zijn roep door deze Bijbelteksten heen? Het is voor iedereen, dus ook voor jou! God wil ook jou dat geschenk geven van vergeving, redding, zijn Geest en nieuw leven. Hij wil dat je kunt leven zonder angst voor de toekomst, al staat de hele wereld in brand met bloed, vuur en rookzuilen...

Maar dan zul je moeten antwoorden, het vraagt gehoorzaamheid. Misschien heb je die roepstem nog nooit zo sterk ervaren, misschien heb je nog nooit echt vanuit je hart geantwoord. Ga dan zo meteen niet alleen maar zitten toekijken – nee: reageer nu, kom in beweging, laat je overtuigen door Gods Geest en zet die grote stap! Ik wil je aanmoedigen om de naam van de Heer aan te roepen, want Hij roept jou - nu op dit moment. Met de woorden van Petrus mag ik je uitnodigen:

Keer je af van je huidige leven en laat je dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor je zonden.

Dan zal de Heilige Geest je geschonken worden, want ook voor jou geldt deze belofte, evenals voor allen die ver weg zijn en die de Heer, onze God, tot zich zal roepen. God geeft je de kans om tot inkeer te komen en het nieuwe leven te ontvangen!

Amen

29 november 2010, Soest
Doopdienst